

LETNO POROČILO 2016

UMAN TERA
Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Kazalo

O Umanoteri

Vse to je ista zgodba in mi smo del nje ...

V letu 2016 smo ...

- se zavzemali za zeleni razvojni preboj
- se odzivali na vznemirjujoče pojave v okolju in družbi
- širili dobro energijo s predstavitvami dobrih praks
- sodelovali, povezovali
- ozaveščali in izobraževali o trajnostnih vsebinah
- odleteli s Krilci, darili s čarobno močjo
- izvajali kampanjo za sistemsko financiranje NVO
- posameznike povabili k podpori našega dela
- zagotavljali transparentnost in odmevnost našega dela
- skrbeli za razvoj organizacije in zaposlenih

Naše delo so podprli posamezniki in organizacije – zahvala

Finančno poročilo

Osebna izkaznica

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana
telefon: +3861 439 71 00
Spletna stran: www.umanotera.org
Elektronski naslov: info@umanotera.org

Zaposleni v letu 2016:

Gaja Brecej, direktorica in vodja projektov
Renata Karba, vodja projektov
Andrej Gnezda, vodja projektov
Polona Valič, vodja projektov
Jurij Verč, asistent vodje projektov

Upravni odbor:

Jernej Stritih, predsednik
Vida Ogorelec, članica
Goran Šoster, član
Breda Pavlič, članica

Letno poročilo 2016

Umanotera, Slovenska fundacija
za trajnostni razvoj

Uredništvo: Andrej Gnezda
Prelom: Gaja Brecej
Lektura: Karin Geršak

Ljubljana, april 2017

O Umanoteri

Umanotera ima od leta 2010 status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva okolja. Prek neodvisnega nadzora nad delovanjem oblasti, z zbiranjem in posredovanjem informacij, oblikovanjem različnih pobud in vključevanjem v procese spreminjanja in sprejemanja zakonodaje se Umanotera zavzema za demokracijo na višji ravni, ki naj vključuje prispevek civilne družbe. Organizira različne dogodke, na katerih opozarja na probleme s področja okolja in trajnostnega razvoja, oblikuje pobude in odpira javne razprave. S soočanjem različnih mnenj, izdajanjem publikacij, poročil in raziskav objavlja alternative uradnim dokumentom, informira in osvešča ter tako vpliva na javno mnenje. Ljudem predstavlja navdihujoče dobre prakse in v družbi povečuje dostopnost dobrih produktov.

V letu 2016 so se Umanoterini projekti osredotočali na tri strategije za doseganje ciljev:

(1) teorija in politika: Plan B za Slovenijo, Trgovanje s prihodnostjo, kampanja za sistemsko financiranje okoljskih NVO

(2) praksa: Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri, Ozelenjevanje občinskega proračuna, GPP 2020 –

Zeleno javno naročanje za nizkoogljično gospodarstvo

(3) izobraževanje, informiranje in ozaveščanje: Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse, Okoljske migracije, Plaktivat: Alternative potrošništvu, Usposabljanje za trajnostni razvoj za učitelje, Izobraževalni sklop Podnebne spremembe in Slovenija, Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj, Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!, predavanja in delavnice za izobraževalce in mlade.

Vizija, poslanstvo, vrednote, strateška področja

V Umanoteri trajnostni razvoj razumemo kot dinamično ravnovesje med človekom in naravo, ki omogoča socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost. Trajnostni razvoj pomeni tudi, da namesto naravnih omejenih dobrin izkoriščamo neomejene zmogljivosti svojega razuma, da bomo lahko naše okolje in vire naslednjim generacijam zapustili v čim boljšem stanju.

Vizija Umanotere: Slovenija – trajnostna družba do leta 2030.

Poslanstvo Umanotere

Razvijamo vizijo trajnostnega razvoja. Smo pobudniki potrebnih sprememb in svetilnik trajnostnih praks. Spodbujamo prenos načel trajnostnega razvoja v način življenja.

Smo primer dobro organizirane mreže ustvarjalnih posameznikov, ki z učinkovitim delovanjem dosegajo navdihujoče rezultate. Delujemo v skladu z načeli, ki jih zagovarjamo.

Umanotero vodijo organizacijske vrednote:

- želimo uresničevati velike cilje in ambiciozne vizije,
- gojimo globalno zavest v razmišljanju in delovanju,
- imamo iskrene motive,
- naše aktivnosti temeljijo na stvareh, v katere lahko verjamemo,
- stvari, ki jih govorimo, tudi izvajamo,
- trajnostni razvoj lahko dosežemo samo, če stopimo vsi skupaj,
- verjamemo v nujnost fokusirane uporabe znanja, virov in potencialov,
- skrbimo za svoje zaposlene,
- transparentnost je način zagotavljanja, da je naše delovanje učinkovito in v javnem interesu.

Strateška področja in cilji:

- **Okoljsko vzdržna družba:** Slovenija izpolni svojo odgovornost za globalno okoljsko ravnotežje, predvsem na področju podnebja in biotske raznovrstnosti.
- **Socialno-pravična družba:** Slovenija aktivno sodeluje pri reševanju lokalnih in globalnih problemov ter si prizadeva za družbo trajne blaginje za vse (družba, ki jo definirajo ustreznejši in bolj celoviti kazalniki razvoja od BDP-ja, pravični odnosi, odgovornost in omogočanje enakih priložnosti za vse, brez bogatenja na račun izkoriščanja).
- **Lokalno samooskrbna družba:** Osnovne potrebe Slovenije so do leta 2030 pokrite z lokalnimi viri (energija, hrana, voda in drugi viri) v okviru njihove nosilne sposobnosti.
- **Odperta družba:** V Sloveniji je uveljavljena participatorna demokracija. Da bi bile sprejete odločitve v javnem interesu, so procesi odločanja odprti in temeljijo na vključevanju civilne družbe. Nevladni sektor je enakovreden javnemu in zasebnemu.

Vse to je ista zgodba in mi smo del nje ...

Podnebna, gospodarska, migrantska, okoljska, družbena... kriza. Da, tudi v letu 2016 smo lahko spremljali nadaljnjo rast vseh kriz in težav, ki jih ustvarja obstoječi globalni ekonomski model. Leto 2016 je letu 2015 prevzelo titulo najtoplejšega leta v zgodovini, Združeni narodi so objavili, da je na svetu rekordno število beguncev, osem oseb si po podatkih Oxfama lasti toliko sredstev kot polovica svetovnega prebivalstva. Spodbudna ni niti navidezno pasivna drža političnih voditeljev, ki z aroganco, sprenevedanjem in političnim marketingom resnici na ljubo aktivno podpirajo status quo oziroma še več istega v bodoče. Tudi slovenski politični vrh pri tem ni izjema, zadošča že pogled na vladno odzivanje na begunsko krizo ali pa vabljenje tujih investitorjev preko uničevanja kmetijskih zemljišč in razlašanja malih kmetov. Upor je v takih okoliščinah seveda neizogiben, a tudi temu grozi, da ga nekdo ugrabi za lastne interese in poleti na krilih ljudskega nezadovoljstva. (Upravičeno) nezaupanje v tradicionalne institucije in politike so poskušali, in ponekod pri tem bili uspešni, ugrabiti razni populist, nacionalisti, demagogi. Na Otoku so se ljudje odločili, da zapustijo EU, v ZDA so za predsednika

ustoličili Donalda. Kakšne so iskrene namere novih voditeljev, je razvidno iz ukrepov in odločitev, ki so jih sprejeli, odkar so zasedli svoje položaje. Očitno je, da nas novi voditelji ne bodo rešili tegob, ki jih ustvarja obstoječa ekonomska ureditev, temveč bodo v spregi z njo pospešeno nadaljevali z dirko proti dnu.

Obstaja tudi druga pot. Pot, ki se ne začne in konča le na volilni dan, pot, po kateri vse bolj številni posamezniki, aktivisti in organizacije hodijo vsak dan. Na tej poti se upor odvija v medijih, javnih in političnih razpravah, ulicah in trgih ter v neposrednem okolju, z neposrednimi akcijami. Gre za pobude, ki prihajajo od spodaj, iz lokalnih okolij, kjer dozoreva spoznanje, da je drugačen razvojni model mogoč in da smo vsi del iste zgodbe, v kateri moramo vsi prispevati za njen boljši razplet.

Naša ekipa bo še naprej skupaj z aktivnimi posamezniki, organizacijami in prijatelji vztrajala na tej poti. Vsi, ki se še niste podali na to pot, vabljeni, da se nam pridružite in prispevate svoj del v tej veliki zgodbi. Se vidimo v 2017.

Andrej Gnezda, Umanotera

Zeleni razvojni preboj

Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri

Celovito in trajno blaginjo si lahko zagotovimo le skupaj. Številne suverene, aktivne in odgovorne skupnosti, ki so upravljanje z naravnimi in drugimi viri v svojem okolju vzele v svoje roke, to potrjujejo. Zato smo organizacije Focus, Umanotera, IPOP in PIC v letu 2016 izvajale projekt *Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri*, katerega namen je opolnomočiti lokalne skupnosti za prispevanje k prehodu v nizkoogljično družbo s trajnostnim upravljanjem z življenjskimi viri v lokalnih okoljih.

V okviru projekta smo pripravili [katalog dobrih praks](#) in [vodnik po skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri](#), ki sta namenjena lokalnim skupnostim in vsebujeta opise več kot 60 domačih in tujih dobrih praks na štirih ključnih področjih: (1) urejanje prostora, (2) samooskrba s hrano, (3) energetska učinkovitost in oskrba z energijo iz lokalnih obnovljivih virov ter (4) lokalno krožno gospodarstvo in trajnostna potrošnja.

Junija 2016 smo organizirali nacionalno konferenco, na kateri je predstavnica evropske mreže Friends of the Earth

govorila o energetske demokraciji po Evropi in predstavila spoznanja mednarodnega projekta Community Power, o svojih izkušnjah s skupnostnimi projekti sta pripovedovala pričevalca (župan občine Šentrupert in članica društva ProstoRož), potenciale v Sloveniji pa so predstavili strokovnjaki na področjih trajnostnega urejanja prostora, mobilnosti ter samooskrbe s hrano in energijo.

Izvedli smo poziv občinam za prijavo interesa izvedbe pilotnega projekta *Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri v občini*, na katerem je bila izbrana Mestna občina Nova Gorica. Pilotni projekt je vključeval analizo stanja na nacionalni ravni, pregled in oceno stanja in virov v občini, oblikovanje projektnih predlogov ter pripravo treh projektov do izvedbe. Na delavnici v goriški lokalni skupnosti so udeleženci razglabljali o šestih predlogih skupnostnih projektov. Končni izbor projektov je bil oblikovan na osnovi glasovanja udeležencev delavnice,

presoje izvajalcev projekta in odziva občine, izbrani pa so bili naslednji projekti, za katere smo tudi pripravili priročnike z navodili za izvedbo: [skupnostni prostor](#), [aktivna pot v šolo s pešbusom in bicivlakom](#) ter [skupnostna sončna elektrarna](#). Priročnike za projekte na specifičnih področjih spremlja splošni [priročnik za izvajanje skupnostnih projektov](#).

Partnerji:

Focus, društvo za sonaraven razvoj (vodilni partner), Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, Inštitut za politike prostora

Vir financiranja:

Sklad za podnebne spremembe (Ministrstvo za okolje in prostor)

Spletna stran:

www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/skupnostno-upravljanje-z-zivljenjskimi-viri/

Ozelenjevanje občinskega proračuna

Jeseni 2016 smo začeli s projektom na področju ozelenjevanja občinskega proračuna, z naslovom *Napredne občine Slovenije: lokalnim skupnostnim prijazni proračuni*. Namen projekta je opolnomočiti lokalne skupnosti za prispevanje k prehodu v zeleno, z viri gospodarno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo in trajnostno družbo z zeleno reformo občinskih proračunov. S promocijo njenih gospodarskih, okoljskih in socialnih učinkov ter sodelovanjem s pristojnimi državnimi organi in deležniki želimo s projektom tlakovati pot tudi za hitrejše napredovanje zelene proračunske reforme na državni ravni ter s tem za trajnostne strukturne reforme, ki bodo prispevale k celoviti in trajni blaginji za vse.

V prvih mesecih projekta smo se osredotočali predvsem na pripravo analize koncepta in identificiranje dobrih praks ozelenjevanja proračuna iz drugih držav ter na analizo strukture in procesa priprave občinskega proračuna s poudarkom na vključevanju javnosti, razvojni funkciji in priložnostih za podporo prehodu v trajnostno družbo.

Preverili smo, ali slovenske občine pri pripravi občinskega proračuna vključujejo zainteresirano javnost in s tem v zvezi objavili [sporočilo za javnost](#).

Vir financiranja:
Ministrstvo za okolje in prostor

Spletna stran:
www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/ozelenjevanje-obcinskega-proracuna/

Zeleno javno naročanje

Aprila 2016 smo kot eden izmed 19 partnerjev iz 10 evropskih držav uspešno zaključili evropski projekt GPP 2020 – Zeleno javno naročanje za nizkoogljično gospodarstvo. Projekt je trajal tri leta, njegov namen pa je bil povečati izvajanje zelenih / nizkoogljičnih javnih naročil (ZeJN) v sodelujočih državah, krepiti usposobljenost javnih naročnikov za izvajanje zelenega javnega naročanja ter izvesti večje število zelenih javnih naročil s poudarkom na energijski učinkovitosti.

V letu 2016 smo v okviru projekta organizirali nacionalni dogodek Problemsko konferenco o naročanju ekoloških živil; izdelali tri vzorčne primere zaključenih ZeJN, vključno z izračunom

CO₂ in energijskimi prihranki (Energetska obnova vrtca Ivana Glinška Maribor, Nakup avtobusov z nizkimi emisijami za mestni potniški promet Maribor – drugi del, Nakup avtobusov z nizkimi emisijami – Ljubljanski potniški promet); napisali ter objavili in razposlali 3 novičnike GPP 2020 ter sodelovali pri pripravi [brošure doseženih rezultatov projekta](#).

Partnerji:
ICLEI – Lokalni organi za trajnost iz Freiburga (koordinator projekta), 19 partnerjev iz Avstrije, Hrvaške, Italije, Nizozemske, Nemčije, Portugalske, Slovenije in Španije (v Sloveniji kot partnerja v projektu sodelujeta Umanotera kot nacionalni podporni partner in Ministrstvo za finance RS kot izvajalec ZeJN).

Vir financiranja:
Evropska unija, program Inteligentna Energija Evropa

Spletna stran:
www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/javno-narocanje-zanizkoogljično-gospodarstvo

**NAPREDNE
OBČINE
SLOVENIJE**
Lokalnim
skupnostim
prijazni
proračuni

Delovna skupina za zeleni razvojni preboj mreža Plan B za Slovenijo

Umanotera v mreži Plan B koordinira delovno skupino Za zeleni razvojni preboj, ki je presečna delovna skupina, v katero je vključenih 18 organizacij. S svojim delovanjem prispeva k cilju odpiranja in pozicioniranja novih tem v politiki. Aktivno smo spremljali procese priprave in izvajanje politik (Strategija razvoja Slovenije, Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Strategija razvoja spretnosti prebivalcev Slovenije, Akcijski načrt za prehod v zeleno gospodarstvo), redno informirali članice z ZRP Informatorji, koordinirali aktivnosti in jih predstavljali na spletni strani mreže ter pripravljali prispevke za mesečno glasilo mreže.

Dialog z državljani

Ob objavi svežnja ukrepov, s katerim želi Evropska komisija spodbuditi prehod Evrope v gospodarstvo, v katerem se viri uporabljajo bolj trajnostno, je predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji v sodelovanju z Umanotero organiziralo *Dialog z državljani: Krožno gospodarstvo – dobro za okolje in razvoj*. Osrednja gosta sta bila evropski komisar za okolje, pomorske zadeve in ribištvo Karmenu Vella in evropska komisarka za promet Violeta Bulc, kot predstavnika

civilne družbe in gospodarstva pa sta nastopila Erika Oblak iz Društva Ekologi brez meja in Aleš Dolenc, direktor podjetja M Sora.

Umanotera je poskrbela za organizacijo dogodka in komunikacijsko podporo. Dogodka se je poleg novinarjev udeležilo 170 udeležencev, poskrbljeno je bilo za video prenos v živo (več kot 100 gledalcev), komuniciranje v živo je potekalo tudi preko Twitterja.

Vir financiranja:

Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji

Spletna stran:

www.umanotera.org/kaj-delamo/obcasne-druge-vsebine/eudialogues/

Sodelovanje v delovnih telesih

V letu 2016 smo se za uresničitev trajnostnega razvoja zavzemali tudi s sodelovanjem v naslednjih delovnih telesih:

- delovna skupina za pripravo osnutka vizije in izhodišč za Strategijo razvoja Slovenije,
- Svet za trajnostni razvoj in varstvo okolja pri Ministrstvu za okolje in prostor,
- Strokovni svet za šport Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport,
- Svet za varstvo okolja Slovenske akademije znanosti in umetnosti in
- Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

Odzivi na vznemirjujoče pojave v okolju in družbi

Alternative potrošništvu: Plaktivat

Prekomerno potrošništvo je postalo prevladujoč življenjski slog, materialne dobrine pa statusni simbol. Le redko se vprašamo, kje in kako so bile stvari proizvedene, najpogosteje se kupuje brezglavo in neetično. Postali smo atomizirana družba, v kateri nakupovanje ne zahteva odnosov s soljudmi, posameznikova oskrba pa je neodvisna od skupnosti, v kateri živi. Da bi opozorili na potrebno prilagoditev načinov proizvodnje in potrošnje, so v družbi TAM-TAM združili moči z Umanotero in k razmisleku povabili s sedmim natečajem **Plaktivat**. Družbeno odgovoren projekt za oblikovanje mestnega plakata je v središče postavil odgovorno potrošništvo in alternativne načine oskrbe.

Izveden je bil natečaj za oblikovanje mestnega plakata, med 120 prispelimi deli iz 10 držav pa je žirijo prepričal absolvent Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Nal Klemen. Zmagovalca smo razglasili na okrogli mizi z naslovom

Odgovorna potrošnja: spodbude z mestnega plakata. Okrogla miza je potekala v sklopu razstave Plaktivatovih finalnih mestnih plakatov, ki nastavljajo ogledalo (ne)odgovorni potrošniški družbi, na ogled smo jo postavili decembra v paviljon Info točke Zelene prestolnice Evrope pred ljubljansko Mestno hišo.

Partner: TAM-TAM (pobudnik projekta Plaktivat)

Spletna stran:

www.umanotera.org/alternative/

Foto: Matjaž Tavčar

Okoljske migracije

Nadomestitev razvojne paradigme diktata stalne rasti, ki terja večno rast črpanja virov, s paradigmo družbene blaginje, ki bo zasledovala cilje dobrobiti človeka in varovanja okolja, je družbeno politična prioriteta današnjega časa. Tako se glasijo prvi stavki poziva, ki smo ga skupaj z Mrežo Plan B za Slovenijo naslovili na Vlado Republike Slovenije. Obstoječi globalni ekonomski model je nevzdržen in nepravilčen, saj posledice izpustov toplogrednih plinov, ki so jih v večini ustvarile ekonomsko najrazvitejše države, najbolj prizadenejo države globalnega juga, ki ne razpolagajo s potrebnimi sredstvi za prilagajanje na podnebne spremembe.

Podnebne spremembe in degradacija okolja so že danes številne ljudi prisilile, da so zapustili svoje domove, v prihodnje pa bodo po napovedih postali prevladujoči razlog za razseljevanje. S projektom smo želeli opozoriti na okoljsko razseljene osebe in pojasniti kontekst, znotraj katerega se pojavlja okoljsko razseljevanje. Pripravili smo poročilo [Okoljske migracije: vprašanje varnosti ali pravičnosti](#), v katerem smo predstavili prevladujoče vzroke za okoljsko razseljevanje ter v sklopu projekta opozorili na diskurz varnosti, ki prevladuje in prikriva dejanske vzroke za okoljsko razseljevanje.

Organizirali smo posvet s strokovnjaki in mrežo NVO na področju razvojnega sodelovanja Sloga na temo okoljskih migracij ter v sodelovanju z Mrežo Plan B za Slovenijo na Vlado Republike Slovenije naslovili [poziv](#), naj si kot suverena država in članica Evropske unije aktivno prizadeva za skladen nabor politik, ki bo podpiral nov gospodarski model, temelječ na ekonomski demokraciji, lokalnem razvoju in skupnostnem upravljanju virov na vzdržen in sonaraven način. Poročilo in poziv vladi smo predstavili medijem na novinarskem zajtrku.

Partner:

Za poziv vladi: Mreža Plan B za Slovenijo

Vir financiranja:

Urad za komuniciranje Vlade RS

Spletna stran:

www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/okoljske-migracije-in-okoljski-begunci

Vir: www.ecosprinter.eu/blog/global-divestment-day-climate-justice-for-environmental-refugees/

Za pravno državo in proti škodljivim investicijam

Vlada je v mesecu novembru 2016 pripravljala poseben zakon, katerega namen je mimo obstoječe zakonodaje urejanja prostora in varstva okolja vzpostaviti posebne pogoje za umestitev posamične investicije zasebnega avstrijskega podjetja Magna Steyr. Zakon omogoča razlaščenje lastnikov kmetijskih zemljišč in poseganje na vodovarstveno območje.

Mreži nevladnih organizacij Plan B za Slovenijo in Mreža za prostor sta v skupnem dopisu vlado opozorili na naše nasprotovanje Zakonu o strateškem razvojnem območju državnega pomena v Občini Hoče-Slivnica zaradi rušenja državnega sistema prostorskega načrtovanja in varstva okolja ter jo pozvali, naj zakona ne sprejme. V pozivu smo opozorili, da je nedopustno in v nasprotju z veljavno ureditvijo, ki so ji podvržene vse fizične in pravne osebe, torej tudi vsi domači in tuji gospodarski subjekti, eno samo investicijo izvzeti iz obstoječega pravnega režima, saj se tako rušijo temeljna pravila pravne države.

Na škodljivost prednostne obravnave investicije podjetja Magna Steyr z vzpostavitvijo industrijske cone v občini Hoče – Slivnica smo iz vidika uničenja kmetijskih zemljišč, industrializacije za vsako ceno, kopičenja kapitala na račun ljudi, zdravja in okolja

ter nekonsistentnosti s podobo Slovenije kot zelene turistične destinacije opozorili v članku v Sobotni prilogi z naslovom [Ali bodo nas, ekoteroriste, onemogočili z okoljsko protiterorističnimi ukrepi?](#)

Partnerji:

Mreža Plan B za Slovenijo in Mreža za prostor

Vir financiranja:

Ministrstvo za javno upravo in Evropski socialni sklad – podpora vsebinskim mrežam nevladnih organizacij

Spletna stran:

www.planbzasslovenija.si/43-news/382-mreza-nasprotuje-zakonu-ki-bi-omogocil-pozidavo-kmetijskega-zemljisca

Sovražni govor ministra Počivalška

Minister za gospodarski razvoj Zdravko Počivalšek je v intervjuju za Sobotno prilogo civilnodružbene organizacije in javne službe, ki preko pravnih mehanizmov varujejo okolje, javno označil za ekoteroriste. V Umanoteri smo skupaj s preostalimi članicami Mreže Plan B za Slovenijo prepoznali nevarnost uvajanja takšnega diskurza in ga ocenili kot neprimerne za predstavnika Vlade Republike Slovenije. Zato smo pripravili odziv na ministrove izjave, ki smo ga [objavili v Sobotni prilogi](#), na predsednika vlade pa naslovili poziv za prenehanje uporabe sovražnega govora in zahtevo

za pojasnila. [Poziv Vladi](#) smo poslali v sodelovanju s CNVOS in Konzorcijem vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije, ki združujeta več kot 1000 organizacij.

V pozivu smo pojasnili, da je na prvi pogled morda nedolžna opazka ali provokacija pomembna zaradi veliko širšega družbenega učinka, ki ga ima sklicevanje na terorizem. Boj proti terorizmu je lahko priročen izgovor za utrjevanje pozicij moči, kratenje pravic državljanom in spremembe v zakonodaji, ki zaobidejo demokratične procese. Vlada se je na poziv odzvala šele po posredovanju varuha človekovih pravic v februarju 2017.

Partnerji:

CNVOS, Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije, Luka Omladič

Vir financiranja:

Ministrstvo za javno upravo in Evropski socialni sklad – podpora vsebinskim mrežam nevladnih organizacij

Spletna stran:

www.planbzasslovenija.si/43-news/388-javni-poziv-vladi-k-pojasnili-o-izjavah-ministra-pocivalska-in-prenehanju-uporabe-sovraznega-govora

Foto: Jože Suhadolnik
Vir: Delo

Sporazum CETA

V letu 2016 smo nadaljevali z analiziranjem in obveščanjem javnosti in politike o tveganjih, ki jih prinaša sporazum o prosti trgovini med Kanado in EU, znan pod kratico CETA. Sodelovali smo na sestankih na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, se sestali s svetovalcem predsednika vlade in udeleževali sej odborov v državnem zboru. Na odločevalce smo naslovili tudi več [pozivov](#) po zavrnitvi sporazuma CETA, organizirali [javno razpravo](#) z gosti iz ZDA, Kanade in Nemčije ter pomagali pri izvedbi mednarodne ankete o mnenjih malih in srednjih podjetij glede sporazuma CETA. Na Prešernovem trgu smo sodelovali pri organizaciji [protesta](#) proti sporazumu CETA in v Sloveniji vodili kampanjo "Do the CETA check", ki je naslavljal poslance in poslanca Evropskega parlamenta. Organizirali smo tudi [posvet](#), na katerem so sodelovali evropska poslanka Tanja Fajon ter poslanca Franc Bogovič in Igor Šoltes. Tematiko smo večkrat [predstavili](#) v različnih slovenskih medijih in na družabnih omrežjih. V kampanji smo sodelovali z mednarodnimi partnerji in organizacijami iz ostalih članic EU ter se udeležili sestankov v Bruslju.

Javnomnenjske ankete so pokazale, da je večina slovenske javnosti nenaklonjena sklenitvi sporazuma CETA. Na našo pobudo, ki smo jo izvedli v sodelovanju z mednarodnimi partnerji, se je Vlada RS zavezala, da bo glede sistema ICS, ki je del

sporazuma CETA, za mnenje zaprosila Sodišče Evropske unije. Na Evropsko komisijo je naslovila tudi dodatna vprašanja glede vode in sporazuma CETA. Sprva je bilo stališče Vlade RS do sklenitve sporazuma odklonilno in do zadnjega je kazalo, da Slovenija morda ne bo pristala na podpis sporazuma. Vendar je v zadnjih dneh tik pred podpisom sporazuma na ravni EU vlada sprejela odločitev, da podpira sporazum CETA. Stališče je nekaj dni zatem podprl tudi pristojni odbor v Državnem zboru.

Partnerji:

posamezniki in organizacije – [članice KPTS](#), Zveza potrošnikov Slovenije

Viri financiranja:

Fundacija JMG, Schöpflin Stiftung, War On Want

Spletna stran:

www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/trgovanje-s-prihodnostjo/

Predstavitve dobrih praks

Slovenija znižuje CO₂ – dobre prakse

V letu 2016 smo izvajali že tretjo fazo projekta *Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse*, kjer smo izbrali in promovirali dobre nizkoogljične prakse na prednostnih področjih: (1) energetska učinkovitost, obnovljivi viri energije in energetska prenova stavb, (2) trajnostno gospodarjenje z gozdovi, predelava lesa v obrti in industriji, les kot gradbeni material in oskrba z lesnimi gorivi, (3) ekološko kmetovanje, (4) trajnostni razvoj podeželja, trajnostne občine (5), trajnostna mobilnost, (6) trajnostna proizvodnja in potrošnja, (7) prilagajanje na podnebne spremembe.

Dobre prakse, ki dokazujejo, da je doseganje podnebnih ciljev, ki jim je Slovenija kot članica EU zavezana, ne le možno, ampak za slovensko družbo in gospodarstvo zelo pozitivno, smo promovirali v medijih in družabnih omrežjih, s projektom pa smo se uvrstili med finaliste natečaja za energetske nagrade 2016, ki jih podeljuje časnik Finance v sklopu konference Dnevi energetikov, in sicer v kategoriji Promocijski projekt URE/OVE 2016. To je priznanje tudi za vse nosilce dobrih praks, ki so nas navdihnili s svojim

nizkoogljičnim delovanjem in ker dokazujejo, da številne praktične rešitve na terenu že obstajajo.

Vir financiranja:

Sklad za podnebne spremembe
(Ministrstvo za okolje in prostor)

Spletna stran:

www.slovenija-co2.si

Global Green Destinations Day – delavnica Turizem in okolje

Ljubljana je v septembru 2016 gostila dneve zelenih turističnih destinacij (Global Green Destinations Day).

Umanotera je kot partner dogodek podprla s komunikacijskimi aktivnostmi, poleg tega smo zasnovali in izvedli delavnico *Turizem in okolje*, na kateri so s predstavitvami dobrih praks sodelovali predstavniki turističnih destinacij iz 5 držav.

Partner:

GoodPlace, Tovarna trajnostnega turizma

Dobre prakse smo predstavljali tudi v okviru projekta **Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri**, v okviru katerega smo pripravili [katalog dobrih praks](#) in [vodnik po skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri](#), kjer je predstavljenih več kot 60 domačih in tujih dobrih praks.

Sodelovanje, povezovanje

Plan B za Slovenijo – mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

Umanotera je v letu 2016 že osmo leto zapored koordinirala mrežo Plan B za Slovenijo. Pričeli smo z izvajanjem pete faze projekta Plan B za Slovenijo – mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj, ki se izvaja od 1. 11. 2015 in se bo zaključila 30. 4. 2019. Poleg vodenja projekta in koordiniranja mreže je bila naloga Umanotere tudi obveščanje in informiranje članic mreže ter javnosti o projektu.

Aktivnosti, ki smo jih izvajali:

- izmenjava informacij in obveščanje članic,
- pregled izvajanja programa dela in aktivnosti mreže,
- urejanje in objavlanje mesečnih novic,
- urejanje spletne strani,
- organizacija letnega srečanja mreže – Zbor članic (Narodni muzej Slovenije – Metelkova, marec 2016),
- organizacija usposabljanj Osnove vizualne govornice (maj 2016) in Usposabljanje za izvajanje kampanj (julij 2016) za članice mreže ter udeležba na strokovnih usposabljanjih (Cilji trajnostnega razvoja, Tla kot pomemben del kopenskih ekosistemov, Metodologija ocen vplivov tveganja) in usposabljanjih za zagovorništvo (CNVOS, "capacity building" o procesih odločanja na ravni EU),
- sodelovanje s konzorcijem vsebinskih mrež, soorganizacija posveta Družbene inovacije in nevladne organizacije,
- sodelovanje pri oblikovanju državljanske pobude državljanov EU (ECI) za sprejem zakonodajnega predloga – direktive o pravicah narave – Rights of Nature Europe,
- vključitev v proces oblikovanja strategije razvoja NVO v Sloveniji,
- vključitev v program usposabljanj za organizacijski razvoj mreže, ki ga izvaja CNVOS,
- udeležba na srečanjih z okoljskimi nevladnimi organizacijami pri Varuhu človekovih pravic,
- sodelovanje z Ministrstvom za okolje in prostor pri zaposlovanju mladih – pobuda "Valilnica mladega kadra".

Partnerji:

Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, Ekologi brez meja, za usposabljanje: Greenpeace Slovenija in Slovaška

Vir financiranja:

Ministrstvo za javno upravo in Evropski socialni sklad – podpora vsebinskim mrežam nevladnih organizacij

Spletna stran:

www.planbzasslovenijo.si/

Koalicija proti tajnim sporazumom

Koalicija proti tajnim sporazumom, ki je bila ustanovljena v zaključku leta 2014, je svoje delo nadaljevala tudi v letu 2016. Njene osnovne naloge so obveščanje javnosti, zagovorništvo v okviru pristojnih nacionalnih institucij ter povezovanje in sodelovanje na mednarodni ravni. Javnost smo obveščali preko družabnih omrežij, dan pred predvidenim sprejetjem stališča Vlade RS do sporazuma CETA pa smo organizirali [javni shod na Prešernovem trgu](#). Vloga Umanotere v koaliciji je zlasti vsebinske narave, po dogovoru smo prevzeli naloge, povezane z javnim nastopanjem v medijih in na dogodkih za javnost, po svojih močeh smo pripomogli tudi v organizacijskih in komunikacijskih nalogah ter se udeleževali sestankov koalicije.

Partnerji: posamezniki in organizacije – [članice KPTS](#)

Spletna stran: <http://kpts.si/>

Okoljski center

Od leta 2007 na Trubarjevi 50 v Ljubljani deluje Okoljski center, katerega poslanstvo je povezovanje okoljskih nevladnih organizacij, ki so pomemben akter civilne družbe. Z delovanjem na skupni lokaciji izboljšujemo prepoznavnost okoljskega nevladnega sektorja doma in v tujini, dvigujemo kulturo odprtosti in prostega dostopa do okoljskih informacij ter izboljšujemo informiranost in ozaveščenost najširše javnosti o varstvu okolja in trajnostnem razvoju. Pokrivamo širok spekter vsebinskih področij: podnebne spremembe, energetiko, promet,

trajnostno potrošnjo, ekološko kmetijstvo, ohranjanje naravnega, kulturnega in življenjskega prostora Alp ter trajnostno mobilnost. Umanotera je kot članica Okoljskega centra sodelovala pri rednih usklajevanjih za delovanje Okoljskega centra ter prispevala aktivnosti in vsebine v Info točki Okoljskega centra.

Partnerji:

Focus društvo za sonaraven razvoj
Inštitut za trajnostni razvoj
Slovenski E-forum
Cipra Slovenija, društvo za varstvo Alp
Ekologi brez meja

Vir financiranja:

Ministrstvo za okolje in prostor – najemnina za prostore

Spletna stran:

www.okoljski-center.si

Ozaveščanje in izobraževanje o trajnostnih vsebinah

Usposabljanje za trajnostni razvoj za učitelje

V letu 2016, ko je bila Ljubljana Zelena prestolnica Evrope, je bila večina aktivnosti MO Ljubljana namenjena promociji trajnostnega delovanja. Komuniciranje, ozaveščanje in spodbujanje sprememb navad so ključnega pomena, zato je pomembno, da s temi sporočili nagovorimo najširši krog ljudi, med njimi predvsem mlade. Ozaveščeni in aktivni mladi so ključni, če želimo, da prehod v trajnostno družbo uspe.

Zato smo izvedli projekt Usposabljanje izobraževalcev v letu Zelene prestolnice Evrope, ki je odgovarjal na izkazano potrebo izobraževalcev po razjasnitvi vseh dimenzij pojma trajnostni razvoj in povezanih vsebin, kot so podnebne spremembe, zelena delovna mesta ipd. Osrednji dogodek je bilo usposabljanje z delavnico za izobraževalce na različnih ravneh v MO Ljubljana, ki je potekalo ob Svetovnem dnevu Zemlje. Namen celodnevnega dogodka, ki se ga je

udeležilo 51 izobraževalcev, je bil, da udeleženci spoznajo, ozavestijo in osvojijo koncept trajnostnega razvoja, lokalne in globalne vzroke ter posledice vsakodnevnega delovanja in rešitve, poleg tega pa da pridobijo znanja, kako te vsebine v obliki delavnic posredovati svojim učencem. Dogodek je bil namenjen opismenjevanju o trajnostnem razvoju in interaktivnemu razvoju pedagoških metod za doseganje vedenjskih sprememb. Udeleženci so prejeli gradivo za izvajanje delavnic, v podporo pa smo jim do konca šolskega leta zagotovili tudi mentorstvo v obliki vsebinske in procesne podpore.

Vir financiranja:

Mestna občina Ljubljana

Spletna stran:

www.umanotera.org/kaj-delamo/pretekle-kampanje-projekti/usposabljanje-izobrazevalcev-v-letu-zpe/

Izobraževalni sklop Podnebne spremembe in Slovenija

Umanotera je v sklopu projekta SAME World – Sustainability, Awareness, Mobilization, Environment in the Global Education for the Eyd 2015, ki ga izvaja Društvo Humanitas in preko izobraževanja in ozaveščanja obravnava podnebne spremembe in stisko okoljskih beguncev, pripravila izobraževalne vsebine Podnebne spremembe in Slovenija. Izobraževalni sklop, ki je sestavljen iz treh e-lekcij, tematiko podnebnih sprememb naslavlja s povezovanjem lokalnih in globalnih vidikov ter spodbuja etično ravnanje oziroma družbeno in okoljsko odgovornost. V lekcijah so obravnavane teme, ki so povezane z življenjem v Sloveniji oziroma so pomembne za lokalno skupnost. Poleg podajanja informacij in prikaza primerov učitelje in trenerje ter posredno učence spodbujajo k dejavnemu učenju ter nabiranju neposrednih in celovitih izkušenj.

E-lekcije so vsebinsko usmerjene v ključne vsebine:

1. podnebje nad Slovenijo se spreminja (preprečevanje podnebnih sprememb),
2. prilagajanje na podnebne spremembe v Sloveniji,
3. življenje v okviru nosilne sposobnosti planeta (vsakodnevno ravnanje in trajnostna potrošnja kot odgovorni

prispevek posameznika k reševanju globalnih razvojnih problemov oz. prehodu v nizkoogljično družbo).

Partner: Društvo Humanitas

Vir financiranja:

Društvo Humanitas (Evropska unija – program EuropeAid)

Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj

Od leta 2007, ko je bilo *Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj* prvotno zasnovano, se je seznanjenost z obstojem koncepta trajnostnega razvoja v slovenski družbi nekoliko povečala. Predvsem v areni politik se trajnostni razvoj redno navaja. V splošni javnosti se pogosto enači z varstvom okolja. Leta 2016 je Andragoški center Slovenije pripravil prenovi programa, Umanotera pa je sodelovala pri pripravi izhodišč usposabljanja, pregledu aktualnih strateških usmeritev, zasnovi spletne strani in z izvedbo dveh predavanj v sklopu pilotnih izvedb prenovljenega usposabljanja: trajnostno upravljanje z življenjskimi viri ter trajnostna potrošnja in alternativne ekonomije.

Partner: Andragoški center Slovenije

Vir financiranja:

Andragoški center Slovenije (Evropska unija – program EuropeAid)

Z globalnim učenjem do globalnih ciljev

Konzorcij NVO, v katerem je združenih 13 nevladnih organizacij, je bil s projektom *Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!* uspešen na razpisu za globalno učenje Ministrstva za zunanje zadeve. V projektu organizacije izvajajo delavnice globalnega učenja za otroke, učitelje in ravnatelje, organizirale so nacionalno konferenco in motivacijski dan za učitelje, izdale so Priročnik o ciljih trajnostnega razvoja v povezavi z globalnim učenjem, izvajajo zagovorniške aktivnosti, izdajajo mesečne novičnike za učitelje, izvedle so Teden globalnega učenja in izvajajo spletno ozaveščevalno kampanjo o globalnem učenju in ciljih trajnostnega razvoja.

Umanotera v projektu sodeluje z izvedbo delavnic za šolsko mladino in učitelje ter s komunikacijskimi aktivnostmi.

Partnerji:

Platforma SLOGA (vodilni partner), Društvo Humanitas, Zavod Global, Inštitut za afriške študije, Zavod Voluntariat, Kulturno izobraževalno društvo PINA, Mirovni inštitut, ADRA Slovenija, Focus, Amnesty International Slovenije, Društvo za združene narode za Slovenijo, Človekoljubno društvo Up Jesenice

Vir financiranja:

Ministrstvo za zunanje zadeve

Trajnostni razvoj in trajnostni turizem v Ljubljani

Izobraževanje za turistične vodiče po Ljubljani v organizaciji javnega zavoda Turizem Ljubljana smo januarja 2016 izvedli v sodelovanju z društvom Smetumet. 3-urni seminar je obsegal multimedijско predavanje o trajnostnem razvoju in trajnostnem turizmu (osvojitve krovnih principov, ki jih bodo vodiči potrebovali pri vodenju vseh svojih poti), predstavitev dobrih trajnostnih praks Mestne občine Ljubljana ter pregled in usposabljanje za zeleno pot z delovnim naslovom »Tržnica-Špica« – virtualen sprehod po poti, s podajanjem ključnih vsebin na vsaki točki ture. Pripravili smo tudi gradivo za udeležence seminarja.

Partner:

Društvo Smetumet

Vir financiranja:

Turizem Ljubljana

Predavanja in delavnice

V letu 2016 smo s svojimi predavanji in izvedbo delavnic za učence, študente in učitelje sodelovali na več kot 20 dogodkih drugih organizatorjev, med njimi na Sustainability Jam, Podjetniškem inkubatorju in mednarodni poletni šoli CREA. Izvedli smo tudi predavanja za turistične vodiče MOL in predavanja na temo športna rekreacija in trajnostni razvoj.

Krilca – darila s čarobno močjo

Krilca, darila s čarobno močjo, so zaživela novembra 2007 in razveseljevala po Sloveniji, državah bivše Jugoslavije in državah globalnega juga skoraj 10 let, s koncem leta 2017 pa smo projekt zaključili. V tem času je bilo prodanih 8.026 daril in partnerskim organizacijam smo za izvedbo nakazali 175.439,24 EUR. Še posebej navdihujoča so dobra dela, ki so bila narejena na terenu.

Med drugim smo kar 390 najdenim mačkam pomagali preživeti brezskrbnih 14 dni, v Gani je 528 otrok dobilo obvezno šolsko uniformo, v smeh so klovn – zdravniki spravili 1418 sob mladih pacientov slovenskih bolnišnic, simbolično smo za eno leto posvojili 390 delfinov, pred uničenjem smo zavarovali za dobrih 108 nogometnih igrišč tropskega deževnega gozda, priskrbeli 63 jezikovnih tečajev vojnim sirotam iz Bosne in Hercegovine, v Tibetu smo omogočili 94 dni preventivnih pregledov, število čebeljih opravevalk smo povečali z nakupom 504 čebeljih matic, posadili smo 1634 sadik redkih slovenskih avtohtonih drevesnih vrst, v Bangladešu smo omogočili pitno vodo za 150 gospodinjestev, v Sloveniji smo 1945 otrok iz deprivilegiranih okolij poslali na enodnevni ustvarjalni potep, posvojili smo 48 želv za eno leto, v Bosni in Hercegovini smo očistili min 2040 m²

območja, priskrbeli smo 47 komplementarnih metod in terapij za umirajoče in še in še.

Partnerji:

Zavetišče Horjul, Društvo Humanitas, Društvo za pomoč trpečim in bolnim – RDEČI NOSKI, Morigenos, Rainforest Concern, SOS Dječije selo, Dobrodelno društvo Tibet, Čebelarska zveza Slovenije, Manob Sakti Unnayan Kendro, Savinjsko gozdarsko društvo Nazarje, Združenje staršev in otrok Sezam, ecOceanica, STOP Mines, Slovensko društvo Hospic

Spletna stran:

www.krilca.si

Kampanja za sistemsko financiranje okoljskih NVO

Čeprav Slovenci zdravo okolje uvrščamo med svoje najpomembnejše vrednote, pa pristojno ministrstvo okoljskim prizadevanjem nevladnih organizacij namenja le en odstotek vseh državnih sredstev, namenjenih NVO v Sloveniji (po podatkih iz leta 2015). Zato smo članice mreže Plan B za Slovenijo zahtevale in še vedno zahtevamo sistemsko podporo našim okoljskim prizadevanjem. Prepričani smo, da obstajajo izvedljive rešitve za zagotovitev sistemskega financiranja, ki so odvisne izključno od politične volje.

Delovna skupina Financiranje okoljskih NVO mreže Plan B za Slovenijo je pripravila tri zanimive dokumente v zvezi s finančnim položajem okoljskih NVO v Sloveniji:

- [Financiranje okoljskih NVO – stanje in predlogi za ureditev](#)
- [Okoljske in prostorske dajatve – analiza možnosti financiranja nevladnih organizacij](#)
- povzetek [Javnomnenjske raziskave o okoljskih NVO](#), ki jo je avgusta 2016 opravila Mediana

Mreži Plan B za Slovenijo in Mreža za prostor sta na Ministrstvo za okolje in prostor naslovili dopis s [predstavljenimi predlogi](#), ki se mrežam zdijo dolgoročno smiselni in usmerjeni v to, da se v sektor okolja in prostora vrne več sredstev in da se tudi okrepi Ministrstvo za okolje in prostor.

Partner:

Mreža Plan B za Slovenijo

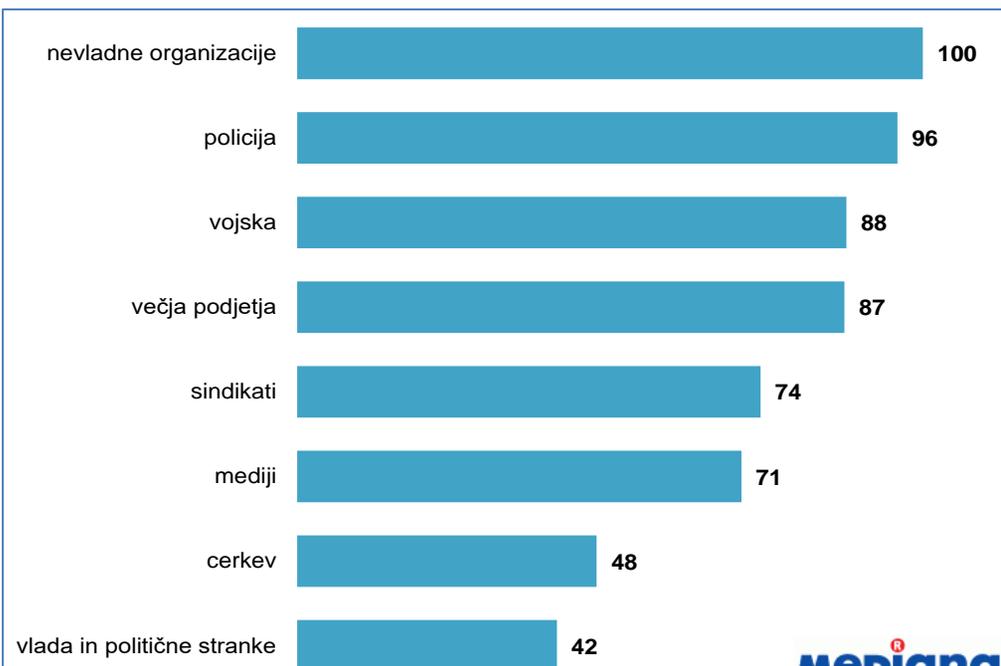
Vir financiranja:

Ministrstvo za javno upravo in Evropski socialni sklad – podpora vsebinskim mrežam nevladnih organizacij

Spletna stran:

www.planbzasslovenijo.si/delovne-skupine

Med izbranimi organizacijami respondenti v največji meri zaupajo nevladnim organizacijam, sledi policija, skoraj izenačeni pa so zatem vojska in večja podjetja. Najmanj zaupanja s strani javnosti so deležni cerkev ter vlada in politične stranke.

Vabilo posameznikom k podpori našega dela

Podpora posameznikov za uresničevanje velikih ciljev in ambicioznih vizij postaja vedno bolj ključna za naš nadaljnji obstoj, zato smo tudi v letu 2016 posameznike vabili k podpori [z namenitvijo 0,5 % dohodnine](#). To donatorjev nič ne stane, nam pa omogoča neodvisno delovanje v javnem interesu. V zahvalo smo pripravili kratka [Umanoterina 0,5% kviza](#) – enega [1. aprila](#) ob dnevu norcev in drugega [ob koncu leta](#) – ter povabili na [virtualni sprehod med Umanoterinimi aktivnostmi](#).

Umanotera je vpisana tudi v portal [BookDifferent](#), ki popotnikom ponuja zelene namestitve po celem svetu. Vsakič, ko tu izberejo namestitev, gre polovica provizije za neprofitno organizacijo po njihovem izboru. Med temi organizacijami lahko izberejo tudi Umanotero – rezervirajo zelene namestitve in nas obenem podprejo.

Spletna stran:

www.umanoterakviz.si

www.umanotera.bookdifferent.com/en

Transparentnost in odmevnost našega dela

Spletna stran, družabna omrežja

V letu 2016 smo upravljali spletne strani Umanotera, Plan B za Slovenijo in Krilca, darila s čarobno močjo. Na spletni strani www.umanotera.org smo zabeležili več kot 46.600 ogledov strani obiskovalcev, ki so se na spletni strani zadržali v povprečju slabi dve minuti. Na spletni strani www.krilca.si smo zabeležili 2.500 ogledov, na www.planbzasslovenijo.si pa dobrih 1.400 ogledov.

Umanoterina spletna skupnost Facebook šteje dobrih 2.200 članov in se stalno širi, na Twitterju pa imamo nekaj čez 1.100 sledilcev. Umanotera je bila v letu 2016 tudi administrator Facebook skupnosti Krilca, darila s čarobno močjo (1.560 članov) in Slovenija znižuje CO₂ (704 člani) ter so-administrator Dovolj za vse: Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri (303 člani).

Objave in nastopi v medijih

V letu 2016 smo izdali 26 [sporočil za javnost](#) in ob pomembnejših mejnikih organizirali konference za novinarje in novinarske zajtrke. Naš kliping za leto 2016 pokaže dobrih 320 omemb Umanotere in njenih projektov v tiskanih in elektronskih medijih oziroma v povprečju dobrih 25 na mesec. Najbolj odmevne so bile vsebine v zvezi z nizkoogljičnimi dobrimi praksami, skupnostnim upravljanjem z življenjskimi viri, alternativami potrošništvu in trgovinskimi sporazumi.

Gostovali smo v radijskih in televizijskih oddajah ter se pojavljali v prispevkih in intervjujih v tiskanih medijih (Delo, Dnevnik, Večer, Mladina, Sobotna priloga). Vabljeni smo bili v odmevne oddaje, kot so Tarča in Posebna ponudba na TV Slovenija, Reakcija na Val202, 24 ur zvečer in Državljan D.

Svetilnik – management organizacije

Skrb za okolje – okoljska politika Umanotere

Okoljska politika je sestavni del Umanoterinega vodenja in organizacijske kulture. Vzpostavljen sistem »zelene pisarne« je kot sistem ravnanja z okoljem integriran v vsakdanje poslovanje in dolgoročno načrtovanje delovanja Umanotere.

Čeprav je neposreden vpliv našega delovanja na okolje relativno majhen, težimo k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov svojih dejavnosti na okolje. Želimo voditi z zgledom, zato vplive redno merimo in objavljamo. Tako že osmo leto merimo in objavljamo svoj ogljični odtis iz dejavnosti na Trubarjevi 50 z namenom, da bi določili najpomembnejše vire izpustov toplogrednih plinov in načrtovali ukrepe za njihovo zmanjševanje.

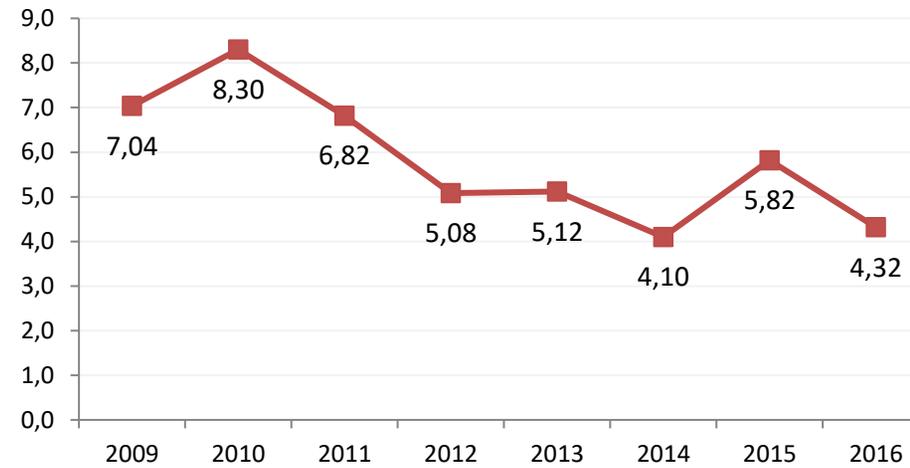
V izračunu ogljičnega odtisa za leto 2016 so upoštevani neposredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov, posredni izpusti zaradi porabe električne energije, prevozov zaposlenih na delo in službenih prevozov ter porabe papirja v letu 2016.

Izračun ogljičnega odtisa Umanotere za pisarno na Trubarjevi 50, kjer je bilo v letu 2016 zaposlenih 4,54 oseb

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vir	t CO ₂ e							
Elektrika	1,24	0,8	1,05	1,23	1,23	1,29	1,16	1,19
Ogrevanje	1,9	1,9	1,9	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71
Prevozi								
- prevozi na delo	0,61	0,98	0,77	0,81	0,44	0,17	0,87	0,67
- službeni prevozi – avto	2,00	0,74	0,30	0,39	0,35	0,78	0,84	0,42
- službeni prevozi – vlak	0,36	0,14	0,15	0,01	0,07	0,13	0,02	0,01
- službeni prevozi – bus	-	-	-	0,16	0,095	-	0,02	0,00
- službeni prevozi – letalo	0,93	3,74	2,65	0,54	1,21	-	1,19	0,32
Prevozi skupaj	3,9	5,6	3,87	1,91	2,16	1,08	2,94	1,42
Papir				0,23	0,025	0,02	0,01	0,01
Skupaj	7,04	8,3	6,82	5,08	5,12	4,10	5,82	4,32

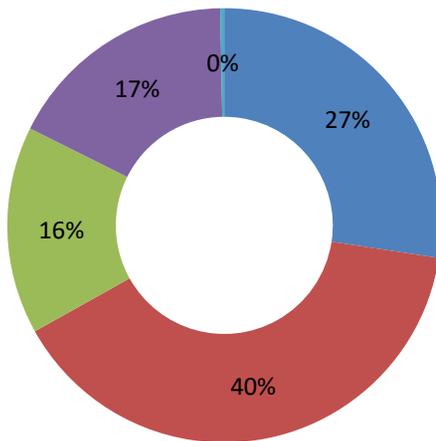
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skupaj ogljični odtis za organizacijo v t CO ₂ e	7,04	8,30	6,82	5,08	5,12	4,10	5,82	4,32
Ogljični odtis na zaposlenega v t CO ₂ e	1,17	1,38	1,14	0,86	0,82	0,59	1,70	0,95
Ogljični odtis na m ² pisarne v t CO ₂ e	0,08	0,10	0,08	0,06	0,06	0,05	0,07	0,05

Ogljični odtis Umanotere po letih (t CO2e)

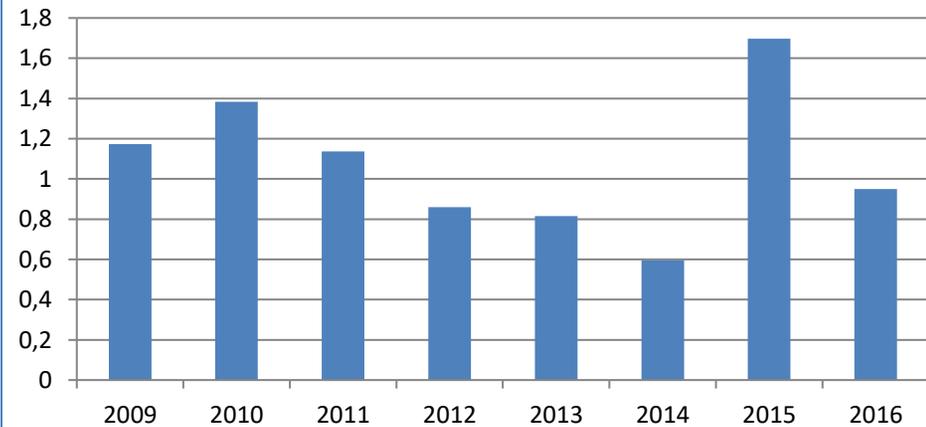

Ogljični odtis - Umanotera 2016

- Električna energija
- Ogrevanje - zemeljski plin
- Prevozi na delo
- Prevozi - službeni
- Papir

Letni ogljični odtis Umanotere na zaposlenega (t CO2e)

Največji vir izpustov CO₂ je v letu 2016 predstavljalo ogrevanje prostorov (40 % vseh emisij), ki ga izračunavamo pavšalno iz porabe energenta (zemeljski plin) za celo stavbo in deleža površine pisarn. Umanotera nima vpliva na izbiro energenta za ogrevanje. Osnovno delovanje pisarne (elektrika, ogrevanje in papir) je predstavljalo skoraj 2/3 vseh emisij, pri čemer je odtis zaradi porabe papirja zanemarljiv. Porabili smo 1,5 lista papirja na zaposlenega na dan, kar je (ob upoštevanju zahtevanega papirnega poročanja na projektih) zelo nizka vrednost in kaže na okoljsko ozaveščenost zaposlenih. Letalske prevoze smo učinkovito nadomeščali s telekonferencami, v primerjavi s prejšnjim letom je delo na projektih zahtevalo tudi manj službenih prevozov z avtom. Zato se je celotni ogljični odtis organizacije glede na prejšnje leto zmanjšal, manjši je tudi odtis na zaposlenega. Zaposleni smo na delo prihajali peš, s kolesom ali javnim prevozom. Čeprav izpusti zaradi službenih prevozov z avtom to leto niso bili veliki, doslednejše deljenje prevozov ostaja priložnost za zmanjšanje ogljičnega odtisa.

Ogljični odtis na zaposlenega (0,95 t CO₂) je zanimiv v primerjavi s planetarno nosilno sposobnostjo podnebne sistema, ki znaša manj kot 2 t CO₂ na prebivalca na leto. Zaposleni kljub stalni težnji k nizkoogljičnemu delovanju organizacije že s službenim delom svojega življenja povzročimo polovico vsakemu od nas »pripadajočih« letnih izpustov.

V letu 2016 smo izvajali ukrepe za zmanjšanje porabe energije za ogrevanje in električne energije ter ukrepe za ločeno zbiranje in minimiziranje količin odpadkov, ki smo jih sprejeli v okviru [zelenega sistema delovanja](#). Z doslednejšo uporabo embalaže za hrano, ki omogoča večkratno uporabo, nam je uspelo zmanjšati količino odpadne embalaže. Ločevanje odpadkov stalno kontroliramo in je na visoki ravni. Proizvedemo minimalne količine mešanih odpadkov (manj kot 2 kg na zaposlenega na leto). Prav tako smo dosledno izvajali svojo zeleno nabavno politiko. Na vseh dogodkih, ki smo jih organizirali, smo z izbiro živil in načina pogostitve ter informiranjem udeležencev promovirali trajnostno nabavo, s pripravo mobilnostnih načrtov pa minimiziranje motoriziranih prevozov.

Kot že predhodna leta smo se za izravnavo izpustov toplogrednih plinov zaradi delovanja Umanotere tudi v letu 2016 povezali z organizacijo ClimateCare. ClimateCare bo financiral projekte po svetu, ki znižujejo izpuste prek povečanja energijske učinkovitosti ali obnovljivih virov energije, in s tem v našem imenu prispeval k zniževanju globalnih emisij.

The image shows a 'Carbon Offset Certificate' from ClimateCare. At the top right, the ClimateCare logo is displayed with the text 'CLIMATECARE' and 'CARBON OFFSET CERTIFICATE'. Below this, the name 'UMANOTERA' is prominently featured in large, bold letters, with 'HAS OFFSET' underneath. A large number '4.32' is shown, representing the offset amount in tonnes of CO₂. Below the number, it says 'TONNES OF CO₂' and 'Through projects which tackle global climate change and Improve lives'. The background of the certificate features a close-up photo of a young girl drinking from a white cup. At the bottom, there is a list of supported projects with icons: 'CREATE JOBS' (dollar sign), 'IMPROVE HEALTH' (plus sign), 'SAVE FAMILIES MONEY' (dollar sign), 'PROTECT WILDLIFE' (butterfly), 'PRESERVE LOCAL RESOURCES' (tree), and 'FIGHT CLIMATE CHANGE' (cloud). The website 'WWW.CLIMATECARE.ORG' is listed at the very bottom.

Sistem kakovosti

V letu 2008 smo v Umanoteri začeli uvajati sistem kakovosti po metodi Pqasso (Practical Quality Assurance System for Small Organisations). Sistem nam omogoča pogled na delovanje Umanotere kot organizma, ki se celovito razvija. Hkrati nam omogoča tudi prepoznavati tiste stvari, ki jih že počnemo dobro, in tiste šibke točke, ki jih je treba okrepiti. Skozi leta smo ga nadgrajevali s Sistemom kakovosti NVO (SIQ) in spoznanji iz našega delovanja v praksi.

Razvoj zaposlenih in skrb zanje

V Umanoteri razvoj zaposlenih in skrb zanje uvrščamo med eno od prioritiet v sklopu kakovosti organizacije. Svojim sodelavcem zagotavljamo konstruktivno delovno vzdušje, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ter soodločanju in soodgovornosti. V letnih razgovorih vodstvo z zaposlenimi pregleda uspehe in priložnosti za izboljšave, načrte dela in potrebe ter želje po usposabljanjih. Z omogočanjem usposabljanja Umanotera zaposlene podpira v njihovem osebnem in strokovnem razvoju.

V novembru smo organizirali letno strateško srečanje organizacije na [ekološki kmetiji Romane Rejc](#). Pogovarjali smo se o viziji in poslanstvu Umanotere ter družbenem kontekstu, znotraj katerega delujemo. Identificirali smo prioritete strateške smernice Umanotere za prihodnje leto in se dogovorili, kako jih bomo udeležili.

V letu 2016 smo se udeležili usposabljanj, med njimi so bila najpomembnejša naslednja:

- Usposabljanje za izvajanje kampanj (Greenpeace Slovaška),
- Osnove vizualne govornice (fotografa Bojan Breclj in Matjaž Rušt),
- Tla kot pomemben del kopenskih ekosistemov (Kmetijski inštitut Slovenije).

Udeležili smo se strokovnih konferenc in delavnic:

- Financiranje razvoja – pasti in priložnosti (Focus, Sloga),
- Gozd in les: Sistemski problemi obnove gozdov (Odbor za varstvo okolja – SAZU),
- delavnica Strategija razvoja in uporabe spretnosti Slovenije (MIZŠ, OECD),
- konstitutivna seja Partnerstvo za zeleno gospodarstvo,
- Predstavitev raziskave o črnem ogljiku (MOL in Energetika Ljubljana),
- Konferenca Globalno učenje (Društvo Humanitas),
- delavnica v okviru projekta Strategija razvoja Slovenije (SVRK).

Zahvala posameznikom in organizacijam, ki so podprli naše delovanje

Juraj Rizman (Greenpeace Slovaška) je izvedel delavnico Usposabljanje za izvajanje kampanj.

Rupert Gole (župan Občine Šentrupert), Alenka Korenjak (članica društva ProstoRož), Aljaž Plevnik (Urbanistični inštitut RS), Matej Praper (Direktorat za energijo, Ministrstvo za infrastrukturo) so nastopili na konferenci Dovolj za vse: Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri.

Jerneja Brumen, Izidor Ostan Ožbolt, predstavniki platforme Sloga in Društva Humanitas so z nami delili svoja znanja in spoznanja o okoljskih migracijah.

Taja Martinčič je oblikovala poročilo Okoljske migracije: vprašanje varnosti ali pravičnosti, Karin Geršak ga je lektorirala, Tina Toškan pa je pripravila spremljajočo infografiko.

Luka Omladič je prevzel uredništvo prispevka za Sobotno prilogo, v katerem smo se odzvali na sovražni govor ministra Počivalška.

Arne Hodalič je sodeloval na okrogli mizi Odgovorna potrošnja: spodbude z mestnega plakata.

Jože P. Damijan je predstavil izsledke študije o ekonomskih učinkih sporazuma CETA na Slovenijo na posvetu z evropskimi poslanci.

Sharon Treat, Maude Barlow, Max Banku so sodelovali na posvetu o sporazumu TTIP in CETA in dali številne intervjuje za medije.

Aleš Dolenc (M SORA) in Erika Oblak (Ekologi brez meja) sta sodelovala na Dialogu z državljani.

Zala Bokal in Ana Pajntar sta oblikovali letno poročilo 2015, Karin Geršak ga je lektorirala.

Glas o Krilcih so raznašali: Manca Košir, Edita Cetinski Malnar, Mojca Mavec, Cristy Žmahar, Alenka Godec, Urška Majdič, Boštjan Romih, Katarina Čas, Goran Vojnović, Rok Trkaj, Bernarda Žarn, Aljoša Bagola.

Umanoterin 0,5% kviz je zasnoval Martin Mol (Pitch), oblikovala ga je Andreja Martinc, na splet pa sta ga postavila Andrej Juvan in Katarina Kovačič.

Genion Clipping nam omogoča brezplačno spremljanje medijskih objav.

Hvala tudi donatorjem posameznikom in drugim prostovoljcem, ki ste nam pomagali pri izvajanju projektov.

Finančno poročilo

Leta 2016 smo ustvarili prihodke v vrednosti 162.826,90 EUR in odhodke v vrednosti 162.301,26 EUR. Presežek prihodkov nad odhodki je bil 503,62 EUR.

I. STANJE SREDSTEV IN VIROV NA DAN 31. 12. 2016

1 Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Družba ima v lasti osnovna sredstva v skupni revalorizirani nabavni vrednosti 62,89 EUR. Odpis osnovnih sredstev je 99,79 %. Osnovna sredstva so posamično amortizirana po enakomerni časovni metodi. V letu 2016 ni bila opravljena revalorizacija.

2. Ni dolgoročnih finančnih naložb.

3. Denarna sredstva in kratkoročne terjatve

Stanje denarnih sredstev in terjatev na dan 31. 12. 2016 v bilanci stanja je 51.905,76 EUR.

Denarna sredstva na poslovnem računu v vrednosti 51.830,76 EUR so enaka stanju na bančnem izpisku dne 31. 12. 2016. V blagajni je 75,00 EUR.

Med kratkoročnimi terjatvami do kupcev v skupni vrednosti 750,33 EUR so odprte terjatve iz naslova prodaje blaga in storitev.

Terjatve iz naslova plačila obresti znašajo 4,94 EUR.

Terjatve za vstopni DDV na presečni datum 31. 12. 2016 znašajo 91,18 EUR (računi, prejeti v januarju 2017). Drugih terjatev je 867,14 EUR.

Kratkoročno odloženi stroški znašajo 10.090,60 EUR (račun, prejet v letu 2016, vendar se nanaša na strošek leta 2017, ter kratkoročno nezaračunani prihodki).

4. Kratkoročne obveznosti

Obveznosti v vrednosti 39.786,65 EUR so sestavljene iz:

obveznosti do dobaviteljev	569,51	EUR
----------------------------	--------	-----

prejeti predujmi	17.517,84	EUR
obveznosti do delavcev – čiste plače	4.664,94	EUR
prispevki in davki od plač ter DDV	3.676,19	EUR
obveznosti do delavcev – prevoz in prehrana	858,17	EUR
prejeto posojilo	12.500,00	EUR

Odprte obveznosti do dobaviteljev bodo poravnane v prvih mesecih leta 2017. DDV bo poravnano do konca januarja 2017, kot je zakonski rok za plačilo, drugi prispevki in davki pa ob izplačilu decembrske plače.

V letu 2016 je pravna oseba obračunala izstopni DDV od prodaje blaga in storitev v vrednosti 3.888,00 EUR ter obračunala vstopni DDV od prejetih računov v vrednosti 1.792 EUR.

Izplačano je bilo za 137,05 EUR neto avtorskih honorarjev.

5. Kapital in poslovni izid prenesen v naslednje leto

Kapital Umanotere je sestavljen iz trajnih vlog domačih oseb v vrednosti 1.335,34 EUR ter obračunane revalorizacije osnovnih sredstev v vrednosti 482,86 EUR.

Presežek prihodkov v vrednosti 2.649,99 EUR je sestavljen iz presežkov odhodkov in prihodkov preteklih let in presežka prihodkov leta 2016.

II. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

V letu 2016 je bilo doseženo 162.826,90 EUR prihodkov in 162.301,26 EUR odhodkov. V primerjavi s preteklim letom je bilo doseženo za 2,79 % več prihodkov in za 2,97 % več odhodkov. Po davčni bilanci ima pravna oseba ugotovljeno obveznost za davek od dohodkov pravnih oseb v višini 22 %.

III. ZAPOSLENI

V letu 2016, preračunano iz ur, so bili povprečno redno zaposleni 4,54 delavci. Izplačana je bila povprečna mesečna bruto plača na delavca v vrednosti 1.486,06 EUR